

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף פ"ו ע"א

האם מקטירים עצמות גידים קרנים וטלפים באופנים הבאים?

לרבנן	כשהם מחוברים	כשפירשו	עיכולי גידים ועצמות
לרבי	מקטירים	אינו מקטירים	אינו מקטירים

באופנים דלהלן לרבי ורבנן, עצמות וגידים וכו' שפירשו, האם יעלם או יורידם? [תד"ה מאן].

כשנמצאים למטה האם יעלם?	כשנמצאים על המזבח האם יורידם?	
לרש"י: יעלם לר"י: לא יעלם ¹	לא יורידם	לרבנן
לא יעלם	יורידם	לרבי

אמר ר' זירא², לא שנו אלא שפירשו כלפי מטה וכו', מה הדין אם פירשו כלפי מעלה? [תד"ה לא].

לגירסת רש"י: "פירשו ירדו" - ואברייתא קאי ³	כשהיו על המזבח	כשהיו למטה
לגירסת הספרים: "פירשו לא יעלו" - ואמתניתין קאי ⁴	לא ירדו	לא ירדו

¹ הנה נחלקו רש"י ותוס' האם משנתנו שחילקה בין מחוברים לפירשו, שבמחוברים יעלו, ובפירשו לא יעלו, היא כרבי או כרבנן. דרש"י ס"ל להעמידה דוקא כרבי, דלרבנן ס"ל שאפי' יכול להעלותם לכתחילה, ולכך פירש שמה שאמרה המשנה לא יעלם, הוא לאו דוקא, אלא אפי' אם עלו כבר יורידם, [ויש בענין זה אריכות באחרונים ונקטנו כשיטה הפשוטה]. אולם תוס' דייקו את לשון משנתנו שאמרה לא יעלם, היינו דוקא כשהם למטה, אבל אם העלם איה"נ שלא יורידם, ולכך לא יתכן שמשנתנו כרבי - אלא כרבנן, וס"ל לתוס' שגם רבנן מודים שאם לא העלם שלא יעלם, ורק חולקים עם רבי בזה שאם עלו שלא יורידם.

² הנה האריכו הראשונים והאחרונים בגירסאות כאן [וכדלהלן], וכן האריכו האחרונים לבאר האם רבה פליג על ר' זירא או לא. והדרך הפשוטה בסוגיא [העולה מדברי האחרונים] שרבה לא חולק על ר' זירא, אלא בא לחדש דין אחר במעילה, ולפי"ז צריך למחור תיבות: "אפי' פירשו שקודם תיבות אמר רבה, וכן למחוק תיבות: "הכי קאמר" שאחר תיבות אמר רבה וזו היא גריסת רש"י בד"ה ואפי' פירשו, ולא כפי מ"ש רש"י: ולמאי דגריס ה"פ וכו'. ועי' בספר יד בנימין (אלישיב).

³ ראה בתד"ה לא, ובאחרונים, והמבואר מדבריהם שלגריסת רש"י ר' זירא אברייתא קאי, שאמרה בדברי רבי שאם פירשו ירדו, ובזה בא ר' זירא לחלק דלא שנו אלא שפירשו כלפי מטה, בדרך ירידה ונתרחקו מהמערכה. אבל כפי מעלה - לצד המערכה - אין זה פרישה אלא הקרבה אצל האש, ובזה לא ירדו. ולפי"ז אם לא העלן עדן [וכאופן של המשנה], אין חילוק ותמיד ירדו.

⁴ הביאו תוס' ספרים דגרסי: פירשו לא יעלו, וקאי אמתניתין, ובא לחלק בין פירשו כלפי מטה לבין פירשו כלפי מעלה, ולפי"ז באופן שכבר העלם על המזבח ופירש כלפי מעלה ודאי שלא ירדו. אלא שדחו תוס' פירוש וגירסא זו, דמה שייד קריבה לעיכול כשהם נמצאים על הריצפה.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

זבחים דף פ"ו ע"א - המשך

עצמות של עולה שפירשו באופנים דלהלן, האם מועלים בהם אחר הזריקה? [תד"ה ופליגא].

לרבה	בפירשו לאחר זריקה	בפירשו קודם זריקה - וזרק
לר' אלעזר	לא נהנים ולא מועלים	לרש"י: מועלים בהם לעולם לתוס': אחר הזריקה אין מועלים בהם
	מועלים בהם לעולם	אחר הזריקה אין מועלים בהם

אברים שפקעו מעל גבי המזבח, האם יחזירן?

	ביש בהן ממש	בנתקשו ונתיבשו ולא נעשו פחם	באין בהם ממש - שהם דשן
קודם חצות	יחזיר	יחזיר	לא יחזיר
אחר חצות	יחזיר	לא יחזיר	לא יחזיר

זבחים דף פ"ו ע"ב

בשר שנתקשה מחמת האש - שרירין, וכן גחלים לוחשות, מה דינם בדלהלן? [תד"ה וחציו].

	האם תורמים מהם?	האם מחזירין כשפקעו ועדיין הם על המזבח?
לפירוש רש"י ⁵	תורמין ממנו	אין מחזירים
לפירוש תוס'	אין תורמין ממנו	מחזירים
לפירוש תוס' ברש"י	אין תורמין - אך מעלם לתפוח ⁶	מחזירים ⁷

האם כל הלילה כשר להקטרה או להרמה, או שחלקו לזה וחלקו לזה? [תד"ה אלא].

	לרש"י	לרש"י בפירוש ביומא ולתוס'
לרב ⁸	חציו להקטרה וחציו להרמה	חציו להקטרה וחציו להרמה
לר' יוחנן	חציו להקטרה וחציו להרמה ⁹	כולו להקטרה וכולו להרמה ¹⁰

⁵ כן דייקו תוס' מפירש"י, והשוו שרירי לגחלים, ולכך הוקשה להם על פירוש מסוגיא דמעילה שמשמע שגחלת שפקעה ונשארה עדין על המזבח יחזיר, דעדין לא נעשית בה מצותה, הרי שלא ראוי לתרום מהם כי עדין לא נעשית מצוותן.

⁶ ואח"כ יוכל להוציאם החוצה [והיינו שניתרים בתרומת הדשן]. אמנם אם רוצה להניחם במקום המערכה כדי למרק מצותן - רשאי.

⁷ וכמבואר לעיל שעדיין שייך בהם מירוק מצוה ולכך מחזירים.

⁸ מבואר בגמ' שיש סתירה בין הפסוקים, דכתוב אחד אומר כל הלילה והקטיר וכתוב אחד אומר כל הלילה והרים, ולכן חלקהו, חציו להקטרה וחציו אחר חצות להרמה, אמנם זה קאי דוקא בשרירי, דל"ש לעשות תרומת הדשן אם עדין לא נתעכל כלל.

⁹ ס"ל לרש"י כאן שר' יוחנן לא בא לחלוק על רב, אלא לתרץ איך מקדמינן ברגלים.

¹⁰ ומפרשים שר' יוחנן חולק על רב ומפרש את הפסוקים כפשטותם שכל הלילה כשר להקטרה ולהרמה [ולכן יכלו להקדים ולאחר]. וכן כשר כל הלילה להקטרה כשהם עדין לא דשן, ולהרמה אם יש כבר דשן מעוכל. ויש בוקר מיותר בקרא, לומר שבשרירי - חצות עושה עיכול.